

Postfeminismul și feminismele actuale

Postmodernismul

Contestă limitele modernismului

- Universalismul
- Absolutismului
- Neutralitatea
- Obiectivitatea
- Meta-narativele

In favoarea:

- Particularismelor
- Relativismului
- Perspectivismului
- Contextualismului

- Postfeminismul: un epifenomen al postmodernismului
- Post: după/dincolo/depășirea
- Termenul post-feminism: creația mass-media anilor 90. Mass-media s-au simțit îngrădite și cenzurate de feminism și au proclamat intrarea în era postfeministă.

Critici rezonabile ale feminismului modern

În raport cu agenda valului al doilea, postfeminismul consideră că:

- - Este o greșeală strategică faptul de a trata femeile preponderent ca victime.
- **Victimismul tinde să devină o profeție care se autorealizează.**
- - Dacă respectăm consecvent libertatea de exprimare și libertatea sexuală, **pornografia nu trebuie condamnată. La fel „delict fără victime” prostituția voluntară, practică de adulți capabili de consimțământ.**
- - **Hărțuirea sexuală nu trebuie condamnată conduce la inhibiții și încalcă libertatea de exprimare sexuală, la fel și violul la întâlniri (*date rape*).**

Rene Denfeld, Naomi Wolf

Rene Denfeld, *The New Victorians*: 1995/ Naomi Wolf, *Fire with Fire*

- Feminismul valului **II** a **exagerat în embargourile sale pe diferite comportamente sexuale.**
- „**cruciate ale purității**”, (idealuri de austeritate sexuală); statutul de martire sexuale.
- Aruncă femeile în mâinile „prea-puternicilor patriarhi” să le „protejeze”.
- **Victimismul sporește neajutorarea.**
- Austeritatea în relațiile dintre sexe conduce la o **tratare ostilă a heterosexuității și pune în pericol solidaritatea și colaborarea cu bărbații deschiși spre emanciparea femeilor.**
- Critică feminismul academic: a transformat **feminismul într-o cabală inaccesibilă celor mai multe femei**, creând un jargon de specialitate pentru un cerc de inițiați. În forma sa academică, feminismul a ajuns **nepopular fiindcă este prea sofisticat.**
- **Este de preferat o avangardă bine mediatizată de femei libere și autoafirmative, neconformiste față de nici un canon, nici măcar față de cel feminist.**

Cele asumate postfeministe

- Identitățile personale nu pot să fie impuse de către nimeni, nici de către feministe. În condiții pluraliste, identitățile sunt alese și fluide.
- Nimeni nu are o legitimitate specială, ca să spună altora cum ar trebui să trăiască.
- Termenul postfeminism: marchează succesul agendei feministe, schimbarea condiției femeilor în consecința eforturilor mișcărilor și teoriilor feministe.
- **Agenda nouă a feminismului se direcționează spre înțelegerea culturii populare și a limbajului.**
- **Stilul de viață postfeminist este produsul independenței economice și sexuale a femeilor**

Critici feministe adresate postfeminismului

- Propaganda „postfeministă” este o trădare a eforturilor lor în ultimii treizeci de ani, o reacție devastatoare, o pierdere a câștigurilor obținute atunci, o „aruncare înapoi, într-o eră prefeministă” (Tania Modleski)
- Ideea sfârșitului feminismului este creată de către mass-media, încurajează o critică pseudo-intelectuală și o continuă ironie la adresa feminismului
- Marile firme au tot interesul să elimine sau reducă influența feminismului și să postuleze un postfeminism, să încurajeze femeia „Shiva” (cu multiple attribute) și femeia „Barbie.”

Germaine Greer (*The Whole Woman*, 1999)

- *Postfeminismul este o creație a corporațiilor multi-naționale care tratează femeile ca pe propriul lor teritoriu, educându-le să devină păpuși Barbie care pot să aibă de toate: carieră, familie, copii, frumusețe, tinerețe, satisfacții sexuale, prin întreaga rețea de servicii și mărfuri care asigură o astfel de imagine (chirurgie plastică, pilule, creme, modă, hrană specială, lifting, fitness).*
- Postfeminismul **este un lux vârat pe gât de către marile companii ale vestului dezvoltat, altor lumi în care femei foarte sărace** lucrează pe mai nimic să producă pentru succesul vesticelor din clasa de sus și din clasa de mijloc.
- Principala motivație a îndoctrinării prin media în privința posfeminismului vine din **dorința de descătușare a industriei de reclame și filme** față de limitele impuse sub influența agendei feministe: tratarea femeilor ca obiecte sexuale, încurajarea disprețului și violenței față de femei.

Mediul academic conservator

- Intrarea masivă a femeilor spațiul academic, dar și a feminismului și studiilor de gen: percepute de către liderii conservatori ai universităților drept **amenințări pentru monopolul pe poziții și resurse de cercetare.**
- Grupul privilegiat se solidarizează ostil și intimidează femeile. Acuza: **universitățile au devenit centre de îndoctrinare pentru feminiști, grupuri rasiale și sexuale și alți marginali (de ex. SNSPA are reputația de campioană).**
- Ironie permanentă, un „mișto” continuu, merit să aducă iarăși femeile pe calea cea dreaptă, să le facă să redevină „fete bune” (Moller, Carol, 2002).
- Termenul încriminat: e „**political correctness**” (corectitudine politică-de fapt, corectitudine morală: respect egal pentru orice persoană). Promotorii politicilor de corectare a tratamentului la care sunt supuse femeile și persoanele de culoare, inclusiv prin **eliminarea limbajelor desconsiderației** sunt MacCarthyști, insultați în diverși termeni, inclusiv de tipul „feminazi” (asocierea aberantă feminismului cu nazismul)

„Voi fi postfeministă într-o eră postmisogină și postpatriarhală”.

- Feminismul valului III este un termen mai potrivit pentru starea actuală postmodernă.
- Debut: anii 90
- Reformulare a agendei feministe într-o manieră mai potrivită cu starea actuală a lucrurilor în societățile dezvoltate politic și economic (America de Nord, Uniunea Europeană, Canada, Australia, Noua Zeelandă).
- Elizabeth Grosz: această etapă este un „**feminism al autonomiei**”, care se distanțează de feminismele clasice cantonate în problema dominației paradigmelor masculine
- **Relevanța pluralității de experiențe pe care o au femeile.**
- Accentul nu mai cade asupra diferențelor între bărbați și femei, ci asupra **diferențelor între femei situate în contexte sociale și politice particulare.**

Caracteristicile valului III

- Acceptat **pluralismul** și hibridul de orientări în feminism, fără a privilegia nici o orientare anume ca fiind a-contextual bună. **Un feminism este bun într-un anume sistem de referință, nu în toate.**
- În România pentru femeile din comunitățile roma tradiționale feminismul ar trebui să semene mult cu cel al valului I, al egalității în drepturi. Pentru femeile de la țară: emancipare de modelele culturale puternic patriarhale (religioase).
- În **postcomunism este necesar un feminism al diferențelor în contracararea desexualizării comuniste (valul II).**
- Există gurpuri foarte educate și înstărite cărora li se potrivește agenda autonomiei.
- Nici o omogenizare a feminismului nu este dezirabilă sau productivă, nu dă seama de multiplicitatea experiențelor femeiești în contexte diferite (vezi bell hooks, 2000).

- Feminismul clasic a vizat mai mult femeile albe din clasa de mijloc, lăsând pe din afară femeile de culoare, cele sărace, orientalele, est-europenele. E necesar **un val III policentric**.
- Valul al II-lea a pus accentul pe neajunsurile patriarhatului, pe legile, cutumele și instituțiile care victimizează femeile.
- Feminismul valului III trebuie să **aibă o politică orientată preponderent pe capacitate („empowerment”), să încurajeze femeile, să cultive autoafirmarea în diversitate, mai presus de acuzarea pentru starea de victimă.**
- **Este un power-feminism**
- Feminismul trebuie să rămână prin excelență **un angajament politic acela de a contracara patriarhatul în favoarea parteneriatului de gen.**
- - **Între teoria feministă și practica mișcării feministe trebuie să existe o relație reciproc-productivă**, fără pretenția unicității și omogenității politicii feministe, accentul principal căzând pe micropolitici și politici locale și regionale

Feminismul actual (valul IV)

În relație cu dezvoltarea social-media

Studii ale masculinității și deserviciului pe care patriarhatul îl face bărbaților

Polifonia

Studii poscoloniale

Intersecționalitatea (gen, clasă, rasă, orientare sexuală)

- Critica privilegiilor de rasă/clasă/orientare sexuală
- O deschidere mai mare față de felul în care aceste intersecții afectează femeile.

Egalitatea de șanse

- Critica politicilor plafonului de sticlă
- Critica limbajului desconsiderației
- Temele recurente legate de implicarea statului în îngrijirea copiilor față cu neoliberalismul

Violența sexuală: țintă importantă, începe SlutWalk (2011), hărțuirea stradală, hărțuirea la locul de muncă, fenomenul #metoo. Mișcări de tipul Stand Up with.....

- Este **mult mai internaționalizat**.
- **„Suroritatea” (solidaritatea femeilor) devine nu doar puternică, ci și globală.**
- Există structuri pentru promovarea drepturilor femeilor și a **politicilor de egalizare a șaselor la nivel de stat.**
- Globalizarea feminismului conduce la politici pentru femei chiar și când ele nu sunt intern cerute, ci sunt **„feminism room-service”**.
- Politic acest feminism nu s-a regăsit în nici o mișcare coerentă iar cerințele de pedepsire a discriminării, violenței împotriva femeilor, ca și cele ale egalității de șanse nu au avut ecou intern fiindcă „nu este momentul” sau, „nu sunt priorități” sau chiar sunt legi „periculoase”.
- Presiunea UE
- În țări cum ar fi România s-a **dezvoltat un feminism al societății civile cu impact redus asupra politicii.**
- **Este un feminism de stat fără costuri (nebugetat și neaplicat).**

Lucrări, proiecte, conferințe

Men Explain Things to Me (2014) [Rebecca Solnit](#)

The Vagenda (2014) Rhiannon Lucy Cosslett and Holly Baxter;

Sex Object: A Memoir (2016) [Jessica Valenti](#);

Everyday Sexism (2016) [Laura Bates](#)

Cercetări românești

Hărțuire în spațiul universitar, hărțuire stradală, hărțuirea morală la locul de muncă

Includere a problemelor femeilor musulmane și a feminismului musulman

Feminismul valului IV

- *The fourth wave of feminism is emerging because (mostly) young women and men realize that the third wave is either overly optimistic or hampered by blinders. Feminism is now moving from the academy and back into the realm of public discourse. Issues that were central to the earliest phases of the women's movement are receiving national and international attention by mainstream press and politicians: problems like sexual abuse, rape, violence against women, unequal pay, slut-shaming, the pressure on women to conform to a single and unrealistic body-type and the realization that gains in female representation in politics and business, for example, are very slight. It is no longer considered "extreme," nor is it considered the purview of rarified intellectuals to talk about societal abuse of women, rape on college campus, homo and transphobia, unfair pay and work conditions, and the fact that the US has one of the worst records for legally-mandated parental leave and maternity benefits in the world. Martha Rampton, 2015*

4 generații, în raport cu cea căreia îi aparțineți

- Străbunici (valul I):
- Bunici (valul II):.....
- Mame (postfeminismul/feminismul valului III)
- Fiice: valul IV (întoarcerea la bunici)
- În SUA, presupus după 2008 (alegere între Hillary Clinton și Obama)

Nu mă coborâți sub nivelul bunicii! (Martha Rampton)

Combinatie academic-activism civic-politic/în universități, la locul de muncă, în stradă

Pentru România

- **Dezbateri: primul workshop în ianuarie**
- *Mișcări feministe și ecologiste în România (1990-2014)*, Miroiu M. (Ed.), Polirom, Iași, 2015
- *Democratization Through Social Activism: Gender and Environmental Issues in Post-Communist Societies*, Vlad, I and K. Fabian, Tritonic, București, 2015

Reflecții despre antifeminismul radical actual

- Studiu de caz: Alegerile din SUA